

DET KONGELEGE
FINANSDEPARTEMENT

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2004 11001	Doknr.: - 10
Mottatt: 23 JUN 2004	
Saksbeh. LP/SJ/AGL	514
Kopi:	Avskr.:

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Deres ref
200401001/agl

Vår ref
04/1628 C PES/sin

Dato
22.06.2004

Samordning og revisjon av erstatningsforskrifter - høring

Det vises til brev av 06.05.2004 vedlagt forslag til revisjon av erstatningsordningene i jordbruket. Landbruksdepartementet foreslår at alle forskriftene som regulerer erstatningsordningene i landbruket forenkles og samles i tre nye forskrifter:

- Forskrift om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner
- Forskrift om erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjonen
- Forskrift om erstatning ved katastrofetap i husdyrhold

Hjemmelen til forskriftene ligger i hhv. Matloven (pålegg og restriksjoner) og Jordloven.

Formålet med revisjonen er blant annet å etablere et klarere skille mellom forskriftsbestemmelser på den ene siden og retningslinjer og informasjon på den andre siden. Samordningen av erstatningsordningene skal bidra til effektivisering av forvaltningen av ordningene.

Videre legges det opp til visse endringer i reglene for utmåling av erstatning. Blant annet foreslås det å benytte standardiserte satser for utmåling av erstatning for bestemte dyreslag inntatt i forslag til forskrift om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon. Det foreslås også endringer i egenandeler mv.

Finansdepartementets merknader

Finansdepartementet har ikke merknader til de strukturelle endringene i regelverket.

På flere punkter foreslås det endringer i reglene for erstatningsutmåling, egenandeler mv. uten at det i detalj redegjøres for grunnlaget for eller de økonomiske konsekvensene av de enkelte forslagene. Finansdepartementet har imidlertid merket seg at det antas at forslagene isolert sett ikke skal medføre økte utgifter for staten. Samtidig er det Landbruksdepartementets vurdering at erstatningsutbetalinger som følge av offentlige pålegg og restriksjoner vil kunne øke framover.

Et grunnleggende prinsipp må være at den enkelte næringsdrivende selv bærer risikoen ved sin næringsvirksomhet og selv er ansvarlig for ev. tiltak som reduserer risikoen. De ordinære støtte- og reguleringsordningene i jordbruksavtalen har blant annet som formål å redusere inntektssvingninger som følge av variasjoner i naturgitte og markedsmessige forhold. Terskelen for offentlig finansiering av ytterligere risikoavlastning i denne sektoren bør derfor ligge høyt.

I vurderingen av de enkelte ordningene bør det gjøres et skille mellom erstatning for naturskader som primært får konsekvenser for den enkelte næringsdrivende og erstatninger knyttet til offentlige pålegg og restriksjoner som har betydelige positive eksterne effekter (eller har som formål å begrense negative eksterne effekter). I utgangspunktet bør erstatningsordninger av den første typen begrenses. For alle ordninger må en generell forutsetning være at det bare gis erstatning når det ikke tilbys erstatning gjennom en ordinær forsikringsordning.

Finansdepartementet mener generelt at verken egenandelssatser eller grenser for minste utbetaling bør reduseres. Snarere bør det være aktuelt å øke satsene, i det minste i tråd med den generelle pris og kostnadsvekst. Det vises i denne forbindelse til at egenandelene innenfor Naturskadeordningen ble økt i forskrift av 16. mars 2004. Videre bør satsene så langt som mulig harmoniseres.

Tabellen nedenfor gir en summarisk oversikt over forslagene og gjeldende rett:

	Egenandel/minste beløp, LDs forslag	Egenandel/minste beløp i dag	Annet
1. Avlingssvikt	30 %/5000kr	30 %/ 5000 kr	Maksimalt 500 000 kr
2. Vinterskade på eng	20 %/1000 kr	20 %/1000 kr	15 % egenandel i N-Troms og Finnm.
3. Svikt i honningproduksjon	30 %/ 1000 kr	27 %/ 1000 kr	
4. Katastrofetap i husdyrproduksjon	30 %/ 15 000 kr	40 %/ 20 000 kr	Lavere satser for sau i dag.
5. Pålagt destruksjon - planteskadegjørere	0 % / 1000 kr	15 %/ 5000 kr	

6. Pålagt nedslakting	0 % /1000 kr	0 %/ 0 kr	
7. Frivillig nedslakting	20 % /1000 kr	0 %/ 0 kr	Økt egenandel kompenseres med økte erstatningssatser
8. Radioaktivitet	0 % /1000 kr	0 %/ 0 kr	
9. Flytterestriksjoner bier	20 % /1000 kr	30 % /1000 kr	

Finansdepartementet vil for alle ordninger, unntatt pkt 4, foreslå at minste grense for utbetaling fastsettes til 5000 kroner. På pkt 4 foreslås minstebeløpet, som i dag er på 20 000 kroner, videreført.

Finansdepartementet vil videre foreslå at egenandelssatsen fastsettes til 30 % på pkt. 1-5, 7 og 9.

Ved pålagt nedslakting gis det i dag ikke bare erstatning for verdien av dyrene som slaktes, men også for tapte produksjonstilskudd for den perioden som driften opphører (inntil 6 år). Det gjøres imidlertid fradrag for variable kostnader. Det må likevel antas at slik erstatning vil utgjøre betydelige beløp. I følge Driftsgranskninger for jord og skogbruk (NILF) utgjorde for eksempel direkte tilskudd til et gjennomsnittlig bruk med melkeproduksjon om lag 330 000 kroner i 2002, mens gjennomsnittlig tilskudd for bruk med sau var på 130 000 kroner.

Landbruksdepartementet foreslår å videreføre denne ordningen, selv om det er anledning til å tegne privat avbruddsforsikring. Landbruksdepartementet viser til at slike forsikringer oppfattes som kostbare for virksomhetene og i liten grad tegnes, og at ordningene derfor ikke kan karakteriseres som "alminnelige forsikringsordninger."

Det må i denne forbindelse antas at forekomsten av en "gratis" offentlig erstatningsordning påvirker etterspørselen etter en tilsvarende privat forsikringsordning. Finansdepartementet mener prinsipielt at når det foreligger mulighet for privat forsikring, så skal det ikke gis erstatning gjennom en offentlig ordning. Finansdepartementet vil derfor foreslå at den nåværende ordningen avvikles.

Dersom ordningen ikke avvikles, er Finansdepartementet enig i at det må gjøres fradrag for alle variable kostnader. Landbruksdepartementet mener fradraget sjablonmessig bør fastsettes til 30 prosent. Dette er Finansdepartementets syn er det ikke rimelig at kostnader utover rene kapitalkostnader og nødvendig vedlikehold erstattes. Det er derfor vanskelig å se at et sjablonmessig fradrag på 30 prosent er tilstrekkelig. Tall fra Driftsgranskninger for jord og skogbruk viser at rene kapitalkostnader (avskrivninger + renter basert på gjennomsnittlig rentenivå siste tre år) i gjennomsnitt utgjør om lag 40 prosent av de direkte tilskuddene både i saueholdet og i

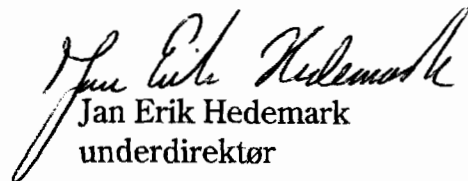
melkeproduksjonen. Når det i tillegg tas hensyn til nødvendig vedlikehold, tilsier dette at fradraget bør settes til minst 50 prosent.

Finansdepartementet har for øvrig ikke merknader.

Med hilsen

Frode Karlsen e.f.
avdelingsdirektør

Jan Erik Hedemark
underdirektør